

שם האדם ק"ל ה'

ועוד זאת שבהיות נפש האדם ממרומים, מנתנה כמנהג העליונים כי כל הכחות הנמועות בה, אין להם גבול במכניהן, אבל יתפשטו התפשטות מחשבי ושכלי עד למאד, לא יספיקו כל הענינים הארציים להשביע חפץ הנפש הפנימי המתאוה להן. הן כשישתמש בעל הנפש בכחותיו לטובה, הן כשישתמש בהן לרעה, אין תבול ביניהן, וזלתי שהשתמש בהן בדרך טובה, ישמח בעמלו, ותשבע נפשו ביגיעתה וכמו שתבין מדברי הספר הזה; והשתמש בהן לרעה, נפשו עליו חאבל, ולא תשבע לעולם. על דרך משל

הזרין לאסוף ולכנוס, נפשו לא תשבע לעולם ממה שהשיגה ידו, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל¹⁰ אין אדם מת וחצי תאוותו בידו ואם ינוח כח נפשו לפעול כפי טבעו, גם אם יאסוף כל שלל הארץ, לא ישקוט החפץ הפנימי תמיד מחפץ יותר. וכן לענין הכבוד המדומה, ההדיוט הרודף אחר הכבוד, יבקש להיות שר, נעשה שר מבקש להיות שר יותר גדול, השיג גם זה מבקש להיות מושל, נעשה מושל מבקש להיות מלך, וכן תמיד, וכמו שמצינו בנבוכדנצר הרשע, שהיה מלך מלכים, ולא נח חפצו עד שאמר אעלה על במתי עב אדמה לעליון (ישעיה יד יד). וכן יקרה לאדם בכל כחות נפשו, כשישתמש אחר מהן בלי מעצור, ויעבור גבול החכמה, יפרוץ עד להשחית, ולא ישקוט לעולם, ולא ימלט מזה כי אם החולץ בחכמה, איש שומע עצה ומקבל מוסר, הוא ישים גבול לכחותיו, כאשר תורנו החכמה, וכמו שיתבאר מדברנו.

100 הערה - י"ב (ה'ל' ה'ל' ו'ל')

ה. מפלעדי מחשבת התשובה, מנתנה ובסחורה, לא יוכל האדם למצוא מנוחה. והחיים הרחוקים לא יוכלו להתפתח בעולם. החוש המוסרי חובש מהאדם את הצדק והטוב, את השלמות. והשלמות המוסרית כמה רחוקה היא מהאדם לתקומה בפעל. וכמה בחו חלש לבן מעשיו אל הסתר של אידיאל הצדק הנגמר! ואין יסוף אל מה שאינו ביכולתו כלל! לזאת. התשובה היא סביבת לאדם. והיא משלימתו. אם האדם עלול תמיד למכשול. להיות פוגם בצדק ובמוסר. אין זה פוגם את שלמותו. מאחר שעקר יסוד השלמות שלו היא העריצה והחפץ הקבוצ אל השלמות. והחפץ הזה הוא יסוד התשובה. שהיא מנחת תמיד